

מרן מצאנו זעזעאל

לעילוי נשמת
 שרלו (שרל) בן ריקה סעדון ז"ל

ניתן לתרום לפעילות הארגון בכ. אשראי ובעמדות "נדרים פלוס".

פרשת נצבים-וילך

כה אלול ה'תשע"ז | גיליון מס' 193

אין לקרוא בשעות התפילה וקריאת התורה | הגיליון טעון גניזה

אמרותיו

פנינים על הפרשה
 ממרן רבינו זיע"א

"ושבת עד ה' אלקיך... ושב ה' אלקיך את שבותרך" (ל, ב-ג).

הסביר מרן פוסק הדור זצוקללה"ה (משיעורי הראש"ל, ח"א עמוד עב):

הנה כתוב "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", "קדם" הוא ראשי תיבות: ק"ן, ד"וד, מ'נשה.

ק"ן, שפך דמים והרג את הבל אחיו, ושב בתשובה ונתקבלה תשובתו. דוד, נכשל בחטא בת שבע, ולפי דרגתו נחשב לו כאילו נכשל באיסור עריות, אך עשה תשובה ונתקבלה תשובתו. מנשה - עבד עבודה זרה, ולא הייתה עבודה זרה שלא עבד לה, ואף הכניס צלם של עבודה זרה להיכל בבית המקדש כדי להכעיס, אך עשה תשובה ונתקבלה תשובתו.

ונמצא ששלתם יחד עשו ג' עבירות חמורות שבתורה - שפיכות דמים, עריות, עבודה זרה, ובכל זאת כשעשו תשובת אמת נתקבלה תשובתם, וזהו שנאמר: "תשב אנוש עד דכא", דכ"א ר"ת דים - דהיינו שפיכות דמים, לוכבים - דהיינו עבודת כוכבים, א'שת איש - דהיינו גילוי עריות.

לדמוז שגם על עבירות חמורות אלו יש תשובה אם יעשנה כראוי, ואף אם נגזר דינו למיתה, יכול לתקן את מצבו ולשפרו על ידי תשובה אמיתית שעשה.

(משול תבל-דברים, עמוד שפב).

שאלות שנשאל מרן הראשון לציון
 רבינו יצחק יוסף שליט"א
 והתשובות שהשיב

משלחן הראשון לציון

האם יש להמתין למניין כדי להתחיל את חזרת הש"צ, או די ברוב מנין

[מתוך קובץ בית יוסף - גיליון לה, אלול תשע"ז]

דף נט, כתב, דמרן הש"ע בא להחמיר להזהיר לכתחלה, ולהגדים לכל יחיד המצטרף למנין שישמע ויכוין היטב, ולא ישיח שיחת חולין בשעת חזרת הש"צ, כיון שהוא שלא לצורך, אבל כשהוא לצורך, די ברוב עונים. וכ"כ בספר תורת חיים סופר (סי' נה ס"ק יב), וכן כתבו בשו"ת נחלת בנימין (סי' לא), ובשו"ת מהרש"ג ח"ב (סי' טז), ובשו"ת בית אבי ח"ב (סי' מד), ובספר בני ציון (סי' נה סק"א), שאין חילוק בזה בין קדיש וברכו לחזרת הש"צ, כמבואר בב"י בשם מהרי"ל, והעיקר כפסק הש"ע, ודלא כהט"ז. וע' בשו"ת אמרי יושר ח"ב (סי' ט) שכתב להרב השואל:

לכבוד הרה"ג רבי יואל שבתאי שליט"א שלום רב, לשאלתו האם יש להמתין לעשרה שסיימו את תפלת הלחש כדי להתחיל בחזרה, או די ברוב מנין. הנה כבר לפני שלוש שנים ושנים שנה הארכנו בענין זה בס"ד, בילקו"י על הלכות תפלה (סי' קכז), והבאנו תשובת מרן אאמ"ר זיע"א שהעלה לדינא, שא"צ להמתין לעשרה שסיימו את תפלת הלחש, אלא די ברוב מנין, וטוב שיהיו שבעה שסיימו את תפלת הלחש, כדי שיהיה רוב ניכר.

וכן מבואר מדברי המהר"ם מרוטנבורג בתשובה (דפוס לבוב סי' רב, הדפוס פראג סי' תקטז), שאם יש אחד שממשיך בתפלתו אפי' שאינו יכול לענות אמן אחר ברכות הש"ץ, כל בי עשרה שכינה שריא, ואפשר לומר את תפלת החזרה. והובא בקצרה בהגמ"י (פ"ח מולכות תפלה אות ט), ומרן הבי"י (סי' נה) הביא בשם רבו מהר"י בן לב, שע"פ הג"ל אם היה אחד ישן מצטרף עם התשעה לקדיש וקדושה, וכן מבואר בספר האגור. וכ"ה בשו"ת מהרל"ח (סי' טו) והוסף, שאולי ה"ה בשלשה או ארבעה מתפללים, ודי שנשארו רוב המכונים לחזרת הש"צ.

וכ"פ בש"ע (סי' נה סי"ח) ח"ל: "אם התחיל אחד מהעשרה להתפלל לבדו ואינו יכול לענות עמהם, או שהוא ישן, אפי' מצטרף עמהם". וכתב הדרישה (בסי' קכד), דמה שאמרו בס"י קודם שאם אין תשעה מכונים קרוב להיות ברכתיו לבטלה, קרוב, ולא ממש, שהרי מבואר לעיל סי' נה שאם התחיל שליח צבור בעשרה ויצאו מקצתם גומר. והביאו להלכה האליה רבה (סי' קכד סק"ח), גם בספר טהרת המים בשיורי טהרה (מערכת ה אות כ,

ובנידון שאלתו אם המתפלל שמונה עשרה מצטרף לעשרה, שלפי דעת הגר"ז אינו מצטרף לחזרת הש"צ דבעינן תשעה עונים אמן, יפה כתב כתר"ר שדעת הדרך חיים והחיי אדם אינם כדעת הגר"ז בזה, וגם לדברי הט"ז סי' נה מוכח שהמתפלל מצטרף, כיון שיכול לשתוק ולכוין בסיום הברכה ושומע כעונה. וגם בספר תהלה לדוד סי' נה הניח דברי הגר"ז בצ"ע. עכת"ד. וכ"כ בספר עמק ברכה (דף טו): דמרן הש"ע בסי' נה תפס עיקר ההלכה כדברי המהר"ם והגמ"י ומהרי"ל, שהמתפלל וכן הישן מצטרפים למנין גם בחזרת התפלה, ומה שהביא בש"ע סי' קכד דברי הרא"ש שאם אין תשעה מכונים לברכות הש"צ קרוב להיות ברכתיו לבטלה, הוא רק לרווחא דמילתא לצאת לכתחלה לדעת הרא"ש, אבל מעיקר הדין נקטינן כמהר"ם ודעמיה. ע"ש.

ואף שיש חולקים בזה, מ"מ מדברי מרן הש"ע משמע שאפשר להתחיל בחזרה כל שיש רוב מנין שעונים אחר ברכתיו. וכך ההלכה ואין לגרום לטורח צבור. וראה באריכות בתשובה בילקו"י הנ"ל.

מעוניין לקבל את העלון מידי שבוע למייל? office@moreshet-maran.com

יש לך שאלה בהלכה? שאל את הרב!

מענה הלכתי מהיר באמצעות המייל ע"פ פסקי מרן זיע"א ומרן הראש"ל שליט"א.

office@moreshet-maran.com
www.moreshet-maran.com

קובץ
בית יוסף
 ירחון תורני לעיני הלבא אקסוואליים
 כתבי יד נפוצים ומחוזות וקוממונים
 משא ומתן הלכתי
 תולדות ובכ"י ישראל
 להצטרפות מנויים: 052-7156775

הלימוד היומני בתורת מרן לוח הלימוד לשבוע הקרוב

הלימוד הוא בספר הליכות עולם ח"ב • להצטרפות: 079-916-5000 שלוחה 92

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
ביום שני בע"ה מבחן על כל ספר הליכו"ע ח"א	א-ד	ה-ח	ט-יב	יג-טז	יז-א-ג והזרות	במדבר / נשא

להזמנת מבחן לפקס או למייל: 079-916-5000 שלוחה 92

דברים הנוהגים בערב ר"ה (מתוך חז"ע ימים נוראים) -

א. נוהגים לעשות התרת נדרים ביום ערב ראש השנה, שהוא יום כ"ט אלול. ודורשי רשומות רמזו על זה, "לא יחל דברו ככל" סופי תיבות אלול. והוא רמז על דרשת חז"ל (בחיגה יא.) לא יחל דברו, הוא אינו מיחל, אבל אחרים מחלין לו. (שפתי כהן עה"ת פר' מטות). וטוב לעשות ההתרה לכתחלה על ידי עשרה ששונים הלכות. ע"פ מה שאמרו בנדרים (ת.) נידוהו בחלום צריך עשרה בני אדם להתיר לו. והוא דתנו הלכתא. וכן פסק בש"ע יו"ד (סי' שלד סעיף לה.) וכתבו האחרונים, שמנהג ההתרה בערב ר"ה, הוא ע"פ מה שאמרו בזוהר (פרשת פקודי דף רמט ע"ב), "דמי שנתחייב נזיפה או נידוי בבית דין של מעלה, ישאר בנידויו ארבעים יום, ואין תפלתו נשמעת". ולכן יש נוהגים לעשות התרת נדרים גם ארבעים יום קודם ראש השנה. ומכאן ולהבא חושבנא טבא. (כף החיים סי' תקפא אות יב.)

ב. בתפלת שחרית בערב ראש השנה אין אומרים וידוי ונפילת אפים, ולא מזמור יענך ותפלה לדוד, וכמו שכן נוהגים בכל ערב יום טוב, אע"פ שבסליחות בער"ה אומרים וידוי ונפילת אפים, אפילו הגיעו אליהם אחר עלות השחר, קודם הנץ החמה, ובמנחה שלפני יום ערב ראש

השנה פשוט שאומרים וידוי ונפילת אפים. יש נוהגים להתענות בערב ראש השנה. ויש מהנוהגים להתענות שאוכלים מעט קודם עלות השחר, כדי להתחזק ולגמור התענית בשלום. ונכון שקודם שילכו לישון יעשו תנאי, שאם ישכימו לקום קודם עלות השחר יהיו רשאים לאכול ולשתות. וטוב להחמיר ולהמנע מאכילה ושתיה לגמרי אחר שינת קבע בלילה, אפילו הוא קודם עלות השחר, שכן הוא על פי הזוהר. ה. הנוהגים להתענות בערב ראש השנה, ואירע בו ביום ברית מילה או פדיון הבן, מותר להם לאכול בסעודת מצוה, ואינם צריכים התרה, כי על דעת כן לא נהגו מעולם להתענות.

ה. מנהג ישראל להסתפר בערב ראש השנה לכבוד החג. ולובשים בגדים מכובסים ומגוחצים לכבוד יום טוב, להראות שאנו בטוחים בחסדי השי"ת שיוציא לאור משפטינו לחיים טובים ולשלום.

ו. יש נוהגים ללכת בערב ראש השנה לבית הקברות. וההולך לשם לא ישים מגמתו נגד המתים, אלא יבקש רחמים מהשי"ת בזכות הצדיקים שוכני עפר. והכהנים אסור להם בהחלט ללכת לבית הקברות, אפילו על קברות הצדיקים.

באיסור חלוקת מיני כיבוד בזמן קריאת התורה בשבת

ב"ה, יום שני כה בכסלו תשל"ג

לכבוד הרב..... שליט"א
שלום וברכה.

בתשובה למכתבו מיום יז בכסלו, הנני להשיבו:

לפי דין תורה אסור להמשיך במנהג שנהגו במקומו לחלק ארץ וסוכריות בבהכ"נ בשעת קריאת המוספים בספר תורה, כשיש חתן ואבי הבן בבהכ"נ, וצדק כבודו שמיחה במי שעושה כן, כי מנהג זה אותיות גהנם. וכל מי שיש יראת ה' בלבו עליו לאזור כגבר חלציו לבטל מנהג גרוע זה, לבל ישתרש בקרבנו. שזה בזיון לבית הכנסת ולספר תורה ח"ו, וכל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות.

מכל מקום טוב להציע להם שידחו את ה"כיבודים" הללו לאחר תפלת מוסף, שיעשו קידוש, ויאכל המקדש כזית עוגה. וכמ"ש בשו"ת יביע אומר ח"ב. והובא בספר ילקוט יוסף עמוד מד אות יד.

בכבוד רב

עובדיה יוסף

הרב הראשי לת"א - יפו

גם השנה נותנים "פדיון כפרות" למען הנחלת מורשתו של מרן!

מפעילות המרכז למורשת מרן "להבין ולהשכיל":

הפצת תורתו ומשנתו של מרן פוסק הדור רבינו עובדיה יוסף זלה"ה, המפעל האדיר "הלימוד היומי בתורת מרן", ירחון תורני "קובץ בית יוסף", "ערוץ מרן" - שיעורי מרן זיע"א ומרן הראש"ל שליט"א ברצף 24 שעות, גמ"ח להשאלת ספרי מרן והכנסתם לשיבות וכוללים, שיעורי תורה וכנסים, מענה הלכתי, גלינות שבועיים בעברית ובאנגלית, סניפים ופעילים ברחבי הארץ והעולם

למסירת דמי פדיון הכפרות בכרטיס אשראי 24 שעות:

079-9459051

או בעמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ.

חשבוננו בבנק מזרחי: 208356 סניף: 569

www.moreshet-maran.com / office@moreshet-maran.com

079-916-5000

www.moreshet-maran.com

שיעורים לחודש אלול והימים הנוראים בשלוחה 6

ערוץ מרן

שיעורי מרן זיע"א
ומרן הראש"ל שליט"א,
ברצף 24 שעות!

עובדות מהנהגותיו והליכותיו
של מרן רבינו זצוקללה"ה

הנהגותיו

זמן תורה לחוד, וזמן הצבור לחוד!

לפני שנים ספורות, נקלע הציבור הספרדי למצב קשה וכל בית ישראל נשאו את עיניהם למוצא פי קודשו של מרן פוסק הדור זיע"א. באותה עת נכנסה משלחת רבנים אל הקודש פנימה, ובראשם מורנו הגאון הגדול חכם שלום הכהן שליט"א, ראש מועצת חכמי התורה וראש ישיבת פורת יוסף, לשמוע לעצת דברי קודשו של מרן זיע"א. משנכנסו רבני המשלחת אל הקודש פנימה, ראו את מרן שקוע כל כולו בעומק העיון, וסביבו פתוחים ספרים רבים, פוסקים ראשונים ואחרונים, חדשים גם ישנים, ואין לו בעולמו אלא ארבע אמות של תורה והלכה.

בעת שנפנה מרן לשוחח עימם ולהשיתם דברי עצה ותושייה, פנה הגאון חכם שלום הכהן ושאל את מרן: "כיצד כבוד תורתו מסוגל להתרכז בלימוד עיוני בשעה גורלית זו שהעולם סוער כספינה בלב ים גועש?!"

לשמע תמיהתו השיב מאן בפשטות ואמר: "זמן תורה לחוד, ואז שוכחים מטטרדות ועול הציבור, זמן הציבור לחוד!", חברי המשלחת בראותם גודל מחזה זה, פנו ואמרו: "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו?!" (משוש תבל).